Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Martin Ugarteburu Eizaguirre

Eibar, Gipuzkoa (1925)

Aurkibidea

Biografia

1925ean jaio zen Markinan eta 12 urterekin Eibarrera etorri zen. Bidarteren Tailerrean hasi zen lanean eta ikasten. Grabatzaiile ofizioa ikasi eta lantegi txiki bat zabaldu zuen bere kontura.

Zintak

AB-301

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2001-12-19
- **Iraupena**: 70 min
- **Euskarria**: Hi8
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

AB-861

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**:
- **Data**:
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV

AB-862

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**:
- **Data**:
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV

Pasarteak

1. Grabatua: maisuak eta hasiberriak

- **Erref**: AB-301/003
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:03:56. **Bukatu**: 00:05:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lantegietako maisuak langileak izaten ziren. Hasiberriek enkarguak egiten zituzten. Marrazkilari nagusienek egun argitan lan egiten zuten, ez zuten bonbillarik erabiltzen.

2. Grabatua: marrazkien ereduak

- **Erref**: AB-301/004
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:05:58. **Bukatu**: 00:08:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Enrike Bidarteren lantegian marrazkiak egiten zituzten, gehien bat, eskopetenak. Marrazkien hainbat eredu erakusten ditu. Bost-sei lagun aritzen ziren lantegi horretan, eskopetaginentzat lanean.

3. Eskopetaren marrazkien kalitateak behera

- **Erref**: AB-301/005
- **Iraupena**: 0:03:34. **Hasi**: 00:08:35. **Bukatu**: 00:12:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopetetako marrazkiak kalitatea galduz joan zirenekoa kontatzen du. 1950-1960 inguruan gertatu zela dio.

4. Eskopeta lantegiek lan batzuk beste batzuei eskatzen zizkieten

- **Erref**: AB-301/008
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:14:52. **Bukatu**: 00:17:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopeta lantegiek grabatzailea izaten zuten baina lan batzuk beste lantegi batzuei eskatzen zizkieten. Prezioaren arabera, kalitate txikiko edo handiko lanak egiten zituzten.

5. Grabatua: maisu handiak eta eskuzko lana

- **Erref**: AB-301/009
- **Iraupena**: 0:03:03. **Hasi**: 00:17:42. **Bukatu**: 00:20:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Mateo Kareaga, Juanito... grabatzaile ezin hobeak zirela dio. Grabatu eta tenplatu egiten zituzten hainbat trokel altzairuan. Horiek baino lehen, hizki guztiak eskuz grabatzen zituzten.

6. Gubilistak: zilarrezko txanponean Arrateko amabirjina

- **Erref**: AB-301/010
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:20:45. **Bukatu**: 00:22:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Trokelarekin eta gubilarekin lan egiten zutenak bereizi egiten zituzten. Lan bereziak egiten zituzten gubilarekin; esaterako, zilarrezko txanponean Arrateko amabirjina marraztea.

7. Grabatua: erliebea teknika zer den

- **Erref**: AB-301/011
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:22:34. **Bukatu**: 00:24:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Erliebea zer den azaltzen du. Adibidea jartzen du: lau zakurrek basurdea harrapatzen zutenekoa.

8. Grabatzaile, marrazkilari, gubilista, damaskinatzaile

- **Erref**: AB-301/013
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:25:27. **Bukatu**: 00:27:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Grabatzailea zeini esaten zitzaion azaltzen du. Marrazkilariak, gubilistak, damaskinatzaileak... aipatzen ditu. Batzuk aipatzen ditu.

9. Lanerako erremintak norberak egindakoak

- **Erref**: AB-301/014
- **Iraupena**: 0:04:02. **Hasi**: 00:27:38. **Bukatu**: 00:31:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Gerra aurreko grabatzaileak aipatzen ditu. Kareagatarrak, Bidartetarrak, Paulino Larrañaga... aipatzen ditu. Erremintak egiten zituzten.

10. Nork bere erremintak egiteko prozesua

- **Erref**: AB-301/016
- **Iraupena**: 0:03:23. **Hasi**: 00:33:20. **Bukatu**: 00:36:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lanerako behar zituzten erremintak beraiek egiten zituzten. Zelan egiten ziren kontatzen du eta kameraren aurrean zati batzuk erakutsi ere bai.

11. Berunezko barailak eta beste tresna batzuk

- **Erref**: AB-301/018
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:37:02. **Bukatu**: 00:40:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Berunezko barailak zelan egiten ziren eta zertarako erabiltzen ziren azaltzen du. Lanerako erremintak norberak egitea ohikoa zen, baita teknika berriak asmatzea ere.

12. Eskopetaren prozesuan parte hartzen dutenak

- **Erref**: AB-301/019
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:40:03. **Bukatu**: 00:41:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopetaren prozesua zelan izaten zen kontatzen du. Forjatutako pieza batetik ateratako totxoa janez egiten zuten lan lehenagokoek. Ondoren, mekanizatuarekin hasi ziren lanean. Baskulak egiten zituztenak, kanoiginak... zeuden.

13. Eskopetari distira eman, marraztu, tenplea eman eta muntatu

- **Erref**: AB-301/020
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:41:46. **Bukatu**: 00:43:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Eskopeta egiten zutenean, akabatzailearengana bidaltzen zuten, distira ateratzeko. Ondoren, beraiei ekartzen zieten marrazkia egiteko. Azkenik, tenplea ematen zitzaien eta muntatu egiten zuten. Kanoiari buruzko zehaztapenak ematen ditu.

14. Baskula eta kanoia marrazten zituzten

- **Erref**: AB-301/021
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:43:23. **Bukatu**: 00:45:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Baskula eta kanoia zelan marrazten zituzten azaltzen du.

15. Kaxaren prozesua: egin, lixatu, txarolatu eta pikadura jo

- **Erref**: AB-301/022
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:45:33. **Bukatu**: 00:47:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Eskopeten kaxak kaxaginak egiten zituen; ondoren, libratzaileak lixatu egiten zuen; gero, "txarolau" (ilundu) egiten zuten eta, azkenik, pikadura jotzen zioten.

16. Eskopeta egiteko prozesua etxeetan

- **Erref**: AB-301/024
- **Iraupena**: 0:04:10. **Hasi**: 00:47:54. **Bukatu**: 00:52:04

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Pikatzen zutenak andreak izaten ziren eta etxeetan egiten zuten lan. Etxeetan eskopetaren lan-prozesuaren atal asko egiten ziren, batean eta bestean. Gerra ostean eskopeta finak egiten ziren eta gutxi. 1950-1960an asko egiten zituzten, kalitatea galduz, eta, berriz ere, gutxitu egin zen lana gerora.

17. Eibarko kaleetan grabatzaileen lanaren soinua

- **Erref**: AB-301/025
- **Iraupena**: 0:04:07. **Hasi**: 00:52:04. **Bukatu**: 00:56:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Leku askotatik ekartzen zizkieten kanoiak, pikatzeko. Eibarko kaleetan grabatzaileen lanaren soinua entzuten zen. Erakutsi egiten ditu soinuak.

18. Marra zuzenak egiten ikastea, lehenengo lana

- **Erref**: AB-301/026
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:56:11. **Bukatu**: 00:58:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lehenengo ikasten zena marra zuzenak egitea izaten zen. Beti zutik lan egiten zuten.

19. Eskaera handietarako plantilak

- **Erref**: AB-301/028
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:58:34. **Bukatu**: 01:02:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopeta mota bat bestetik bereizteko eta kopiak egin ahal izateko erabiltzen zuten teknika azaltzen du.

20. Pezeta bateko jornala lehenengo astean

- **Erref**: AB-301/030
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 01:04:22. **Bukatu**: 01:05:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Bera gaztea zela, kontuak kontatzen ibiltzen ziren lanean. Pezeta bat irabazi zuen lehenengo astean; gero gehixeago.

21. Grabatzailearen erremintak

- **Erref**: AB-301/032
- **Iraupena**: 0:04:11. **Hasi**: 01:05:49. **Bukatu**: 01:10:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Erremintak erakusten ditu: "roldanak", gubia, gubila, "atzaparduna", horzbikoa, "matia"... Egiten ari den lana erakusten du, azalpenak emanez.

22. Lixatzearen nondik norakoak

- **Erref**: AB-862/001
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lixatzearen nondik norakoak

23. Mordazak; baskula heltzeko erabiltzen ziren

- **Erref**: AB-862/002
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Mordazak; baskula heltzeko erabiltzen ziren

24. Atzaparduna; itzalak egiteko erabiltzen zen

- **Erref**: AB-862/003
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Atzaparduna; itzalak egiteko erabiltzen zen

25. Eskopetagintza: baskulaginak baskulak egin, kanoiginangana eraman,...

- **Erref**: AB-862/004
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopetagintza: baskulaginak baskulak egin, kanoiginangana eraman, barrenadoriagana, akabatzailiagana, dibujantiagana, tenplia egin eta azkenik montajea

26. kainoia dibujatzen

- **Erref**: AB-862/005
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
kainoia dibujatzen

27. Kainoiak pikatzeko lana andrazkoek egiten zuten

- **Erref**: AB-862/007
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Kainoiak pikatzeko lana andrazkoek egiten zuten

28. Eskopetaren produkzioa: gutxi eta kalitate onekoak izatetik asko eta kalitate txarrekoak egitera

- **Erref**: AB-862/008
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskopetaren produkzioa: gutxi eta kalitate onekoak izatetik asko eta kalitate txarrekoak egitera

29. Eibarko kaleetan zarata edonon

- **Erref**: AB-862/009
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eibarko kaleetan zarata edonon

30. Eskaera handiak zeudenean plantilak erabiltzen ziren

- **Erref**: AB-862/010
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskaera handiak zeudenean plantilak erabiltzen ziren

31. Lehen soldata: asteko pezeta bat

- **Erref**: AB-862/011
- **Iraupena**: 0:00:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lehen soldata: asteko pezeta bat

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-28

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com